

[Bo Kristensen.]

kan foretage en indblanding i selve lønspørgsmålet, men at vi i princippet gerne vil være med til at fjerne denne udgift for lærlingen og mesteren i dens helhed. Det er jo således, at skolegangen på mange andre områder i samfundet, og det står også i oplægget, er gratis. Når det drejer sig om handelsgymnasier, når det drejer sig om en lang række andre højere uddannelser, og når det drejer sig om videregående folkeskoleuddannelser, er uddannelsen gratis.

Det eneste punkt, hvor uddannelsen ikke er gratis, er erhvervslivets grunduddannelser, og vi finder, det er en fejl i hele uddannelsesmønsteret, at betalingen skal finde sted ved hjælp af mesteren selv.

Derfor må det for mig være væsentligt at trække frem, at vi står over for at måtte have en reform på uddannelsesområdet. Lærlingene har jo netop igennem de senere år foretaget nogle forsøg med nye uddannelsesformer, med basisuddannelse, med praktikperioder, som er mere konkretiseret ud fra teoriperioderne, og dette bør følges op her i folketinget i et arbejde med, hvordan hele uddannelsesreformen for erhvervsuddannelserne skal se ud. Også denne del af de unges uddannelse bør være tidssvarende i forhold til den udvikling, samfundet i al almindelighed gennemløber. Derfor anser jeg det i princippet for at være en vis fare at trække dette spørgsmål ud som en selvstændig del, hvorved man tilsidesætter hele uddannelsesreformen og ikke får skabt nogen helhed, hvor selvfølgelig også lønnen vil komme i betragtning i praktikperioderne.

Vi fik i foråret en betænkning nr. 612, som netop arbejder med disse tanker om at lave basisuddannelser, lærlingeuddannelser på bredere grundlag og med teoriperioder og praktikperioder adskilt. Dette betækningsarbejde må jo på et tidspunkt udmøntes i en beslutning; derfor vil jeg håbe, at netop dette forslag ikke vil være med til at bevirke, at selve uddannelsesforløbet får en udsettelse, så man kommer senere i gang med drøftelsen af selve lærlingeuddannelsen. Jeg skal på mit partis vegne sige, at vi i princippet kan gå ind for, at skolepengene skal betales på anden måde, så uddannelsen bliver gratis for lærlingene, men at vi må have

en virkelig uddannelsesreform, således at vi sikrer lærlingeuddannelsen som en helhed.

Ole Vig Jensen: Den almindelige debat om vort uddannelsessystem har haft tendens til at koncentrere sig om de højere uddannelsers indretning og behov og i nogen udstrækning også om folkeskolens videre udvikling, men debatten har også udmærket sig ved ikke i tilstrækkelig grad at tage højde for nødvendigheden af at forbedre uddannelsesmulighederne for den gruppe af de 16—19-årige, som i dag ønsker sig en erhvervsfaglig uddannelse, og som man i erhvervslivet har et udtalt behov for.

Det er givet, at den gruppe af 16—19-årige, der søger den boglige uddannelse gennem gymnasium og HF, har været begunstiget i forhold til de unge, der har søgt lærlingeuddannelsen. Det gælder både de økonomiske vilkår og de begrænsede videreuddannelsesmuligheder, som en lærlingeuddannelse i dag giver. Det er vist erkendt af alle, at lærlingeuddannelsen, der bygger på lærlingeloven af 1956, i dag er utidssvarende med sin skarpe og omfattende fagopdeling, som i dag på et for tidligt tidspunkt i uddannelsesforløbet tvinger de unge ind i et erhvervsvalg, som kun tillader dem en snæver uddannelse og senere hen kun giver dem mulighed for at udfolde sig på et lige så snævert afgrænset arbejdsområde.

Disse forhold har bevirket, at vi i det radikale venstre i vores 4 års program, som omfatter perioden frem til 1976, har prioriteret erhvervsuddannelsen for de 16—19-årige meget højt, således at der ikke skal være tvivl om vores stilling til disse spørgsmål.

Det forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af skolepengebetalingen på lærlingeskolerne, som er fremsat af medlemmer af venstre, vil på sit meget begrænsede område være i overensstemmelse med de tanker, som vi i det radikale venstre har gjort os. Vi er i princippet enige i, at det også, hvad angår erhvervsuddannelserne for de 16—19-årige, skal være det offentlige, der betaler skolepengene, men vi vil ikke lægge skjul på, at dette forslag kun løser et enkelt af de mange problemer, der knytter sig til den aktuelle lærlingeuddannelse, og at vi netop ønsker lærlingeuddannelsen som hel-